

Keresztény cionizmus

A keresztény cionizmus, mint vallási és politikai irányzat az utóbbi két évtizedben kiemelkedő fontosságra tett szert, nemcsak az Egyesült Államokban, de az egész nyugati világban. A keresztény cionizmus, mint teológia, egyes bírálói szerint olyan politikai rendszert támogat, amelytől nem idegen a faji kirekesztés, az apartheid egy bizonyos változata és a diszkrimináció. Ennek ellenére a demokratikus rendszer elkötelezett hívei mégis támogatják ezt a vallási és politikai mozgalmat. Mivel ez a mozgalom közvetlenül érezteti hatását a Közel-Kelet egész térségében, ezért megkerülhetetlen a megismerése és mélyebb elemzése.

Az angolszász országokban élő protestáns keresztények jelentős közösségei úgy érzik, hogy a bibliai próféciákból származó kötelességük Izrael államnak a feltétlen támogatása és Isten áldása csak akkor lesz rajtuk, ha viszont ők őszinte elkötelezettséggel támogatják Izraelt. A keresztény cionista mozgalom támogatói a társadalom fő vonulatához tartozó, a középosztály alsó és felső rétegeit felölelő amerikaiakhoz tartoznak. Hétről hétre dollár-milliárdokat adnak az úgynevezett TV-evangelistáknak, akik a legkülönbözőbb kommunikációs technikákkal terjesztik ennek a vallási kultusznak az alaptételeit. A sokmillió hallgatóság olyan fundamentalista szerzőket, mint Hal Lindsey és Tim LaHaye. Egyetlen cél lebeg előttük, hogy elnyerjék Isten kegyelmét és üdvözülhessenek. Úgy gondolják, hogy a mennyekből nézhetik végig a sok bajt, ami az Armageddonnal szakad az emberiségre és bolygónk pusztulásával fog járni.

Az Armageddon (vagy Harmageddon) a Biblia utolsó könyvében, a János Jelenésekről szólóban, amit Apokalipszisknak is neveznek, kerül említésre és azt a helyet jelöli, ahol a Föld királyai a végítélet napján Isten elleni harcra gyülekeznek. Az elnevezés jelentése bizonytalan, a Biblia kutatással foglalkozó biblikusok úgy gondolják, hogy az Armageddon szó a Har Megido héber szavakból származik, amely Megido hegyét jelenti. A Megiddo nevű fennsík számos döntő csatának volt a színhelye az ókorban. Ezekről az Ószövetség különböző könyvei számolnak be. Az egyik ilyen csatában halt meg Jósafát, egy fiatal és karizmatikus uralkodó, akinek idő előtti és gyors halála előhírnöke volt a dicsőséges Dávid király dinasztiája lehanyatlásának. Ez inspirálhatta a Messiás visszatéréséről szóló történeteket. A János Jelenésekről szóló bibliai könyv 16. fejezetének a 17. verse említi, hogy "Egybegyűjték azért őket a helyre, amelyet zsidóul Armageddonnak neveznek." A Biblia azonban számos más helyen is hivatkozik az Armageddon koncepcióra anélkül, hogy ezt az elnevezést használná.

Történelmi tény, hogy ezen a helyen összegyűlt az ókorban egy római hadsereg, amikor támadásra készült i. u. 67-ben Jeruzsálem ellen. Egy másik interpretációja az Armageddon szónak, hogy Jósafát, aki vallási reformer volt, megjövendölte népének a teokratikus zsidó állam újjászületését. Jósafátról azt mondják, hogy az akkor uralkodó egyiptomi fáraó ölte meg. Halálával elkezdődött az erősen monoteisztikus vallási mozgalom hanyatlása Júdeában, még mielőtt a zsidó nép egy része babiloni fogságba került. Az újkorban is használták az Armageddon fogalmát. A II. világháborút megelőzően az I. világháborúra hivatkoztak úgy, hogy azt Armageddonnak nevezték. Az újjászületett fundamentalista keresztények számára Armageddon előképe annak a helynek, ahol az Isten-ellenes hatalmak megsemmisülnek.

Politikai értelemben a keresztény cionizmus a cionizmusnak nevezett zsidó nemzeti mozgalom keresztény támogatását jelenti. A cionizmus olyan politikai rendszer, amely Izrael vonatkozásában etnikai előjogokat biztosít a vér szerinti zsidó származásúak számára és ugyanezeket a jogokat nem biztosítja a vérségileg arab származású palesztinoknak. Az ENSZ a cionizmust a rasszizmus és az apartheid egyfajta változataként határozta meg. Egyes szerzők úgy gondolják, hogy a keresztény cionizmus lényege az, hogy Izrael minden cselekedetét Isten vezérli, ezért a keresztényeknek azt jóvá kell hagyni, támogatni, sőt dicsérni kell. A keresztény cionista mozgalom követőinek számáról különbözőek a becslések. Vannak olyan szerzők, például Crowley, aki szerint minden tíz amerikai közül egy a mozgalom híve. Ez a létszámukat mintegy harminc millióra becsüli. Pat Robertson és Jerry Falwell viszont azt állítja, hogy evangelizációjuk a tömegtájékoztatási eszközökön keresztül eljut 100 millió, velük szimpatizáló amerikaihoz. Tény viszont, hogy a fundamentalista lelkészek, prédikátorok, pásztorok létszáma már meghaladja a 80 ezret, és nézeteiket ezer helyi rádióállomás és több mint száz keresztény tévéállomás terjeszti. Megfigyelők már az 1980-as években több mint 250 Izrael-barát keresztény szervezetet tartottak számon.

Az Egységes Szövetség Izraelért (Unity Coalition for Israel), amely a legnagyobb szervezetek közé tartozik, 200 különböző keresztény cionista és zsidó szervezetet tömörít, köztük azt, amelyik Nemzetközi Keresztény Nagykövetségnek (International Christian Embassy) nevezi magát, de ide tartozik Izrael Keresztény Barátai (Christian Friends of Israel) és a Béke Hídjai (Bridges for Peace). Ezeknek a szervezeteknek mintegy negyven millió aktív tagja van, és politikai befolyásuk egyre nő.

A keresztény cionizmus kezdetei Izrael állam 1948-ban történt megalakulásához nyúlnak vissza. Nelson Bell, a Christianity Today című lap szerkesztője úgy vélte, hogy az 1967-es 6 napos háború történelmi fordulópontot jelent, mivel 2000 év

múltán Jeruzsálem ismét a zsidó nép kezébe került. Ez pedig a bibliai jövendölések érvényességét és pontosságát támasztja alá. 1976 óta áll a keresztény cionizmus az amerikai politikai élet fő vonalában. Az akkor megválasztott demokrata elnök, Jimmy Carter, is újjászületett keresztény politikus volt. Izraelben pedig egy évre rá a jobboldali Likud párt és Menachem Begin került hatalomra. 1978-ban Jimmy Carter elmondta, hogy cionista-barát meggyőződése milyen nagymértékben befolyásolta közel-keleti politikáját. Carter szerint Izrael nemzetállamának létrejötte a bibliai prófécia beteljesedését jelenti. Amikor azonban Carter habozott támogatni a Likud letelepítési programját, és a palesztinok számára is nemzeti otthon megteremtését kezdeményezte, az Izrael-barát koalíció és a fundamentalista evangélisták elpártoltak tőle és az 1980-as választásokon Ronald Reagant támogatták.

Reagan elnökké választása nagymértékben vitte előre a keresztény cionista mozgalmat. Reagan nemcsak erősen Izrael-barát kormányzatot hozott létre, de sok fontos állást keresztény cionistákkal töltött be. Különösen az úgynevezett Premillennial Theology híveit támogatta.

Amikor a fundamentalista keresztény mozgalmakkal foglalkozunk, amelyhez a keresztény cionista irányzat is tartozik, megkerülhetetlen a premillennializmus (premillennialism) és a diszpenzácionalizmus (dispensationalism) közelebbről való szemügyre vétele. A millenium latinul ezredévet jelent, egy ezeréves évfordulóra utal. A millenarianizmus viszont a Jelenések Könyvének a 20. fejezetében kifejtett doktrínát fejezi ki, amely arról szól, hogy Jézus Krisztus másodszor is visszatér a Földre, és itt ezer éven át fog uralkodni mielőtt sor kerül a halottak feltámadására és az utolsó ítéletre. És Isten megteremti övéi számára az új Mennyeket és az új Földet.

A dispensation szó angol nyelven többek között vallási rendszert és törvényt is jelent. A fundamentalista keresztény mozgalom egyik irányzata azt nevezi dispensation-nek, amikor helyreáll a zsidó történelem folytonossága. A diszpenzácionalizmus azt tanítja, hogy a keresztény egyház egész története csak egy átmeneti időszak az Isten és a zsidó nép kapcsolatában. Isten azonban továbbra is a zsidókat tekinti az első számú kiválasztottnak, és ez akkor válik nyilvánvalóvá, amikor az "egyházi korszak" véget ért a történelemben, és Jézus mint Messiás ismét elfoglalja a Szentföldön az őt megillető helyet. Ezért a diszpenzácionalisták egyben a zsidók Szentföldre való visszatérésének és a zsidó történelem folyamatossága helyreállításának a hívei.

Azok a fundamentalista keresztények tekintik magukat premillennialistáknak, akik hitük szerint a millenium előtti korszakban élnek. Nem minden premillennialista

diszpenzacionalista, viszont minden diszpenzacionalista premillenista. Mindkét protestáns vallási irányzat a 19. században érlelődött ki, és a Biblia olyan új értelmezéséhez vezetett, amelyre nincs példa az elmúlt két évszázadban.

A 20. század kezdetén a diszpenzácionalizmus az egyik legerőteljesebb irányzattá vált a fundamentalista protestáns vallásokban. Ezen irányzat követői Jézus várható második eljövételében hisznek, és ez fokozatosan központi vallási tanítássá válik. Az igazak mennybemeneteléről, Isten népének világszerte történő eljövendő megpróbáltatásáról, és Jézus Királyságának az eljövételéről szóló tanítások minden protestáns egyházba megtalálták az utat. A lelkészek, prédikátorok, pásztorok, valamint a laikus vallási személyek mind tanulmányozták Cyrus I. Scofield által készített és magyarázatokkal, kommentárokkal ellátott Bibliát. A Biblia a hivatalos King James változatú szöveget tartalmazta Scofield jegyzeteivel, magyarázataival. Először 1909-ben jelent meg, és 1917-ben került átdolgozásra. A Biblia egyes részei pontos kereszthivatkozásokkal lettek ellátva, és az 1917-es változat kísérletet tett a bibliai események dátumának meghatározására is. Ennek nyomán komoly vita keletkezett a fundamentalista körökben arról, hogy mi volt a teremtés időbeli menete. A Scofield Biblia elősegítette a diszpenzácionalizmus elterjedését. Mint már hivatkoztunk rá, ez a tanítás arról szól, hogy a teremtés és az utolsó ítélet között hét korszak különböztethető meg a tekintetben, hogy Isten miként bánik az emberiséggel. Scofield kommentárjai hozzájárultak ahhoz, hogy a diszpenzácionalizmus befolyása megnövekedett az amerikai fundamentalista keresztények körében. Scofieldnek a magyarázatai, időrendbeli táblázatai kiindulópontul szolgáltak olyan sikeres vallási közírók számára is, mint Hal Lindsey. Az is Scofield hatásának tudható be, hogy a 20. században a fundamentalisták nagyobb hangsúlyt helyeztek az eszkatologikus spekulációkra.

Az eszkatológia az egyes vallások túlvilágról és a legtávolabbi jövőről szóló tanítása. A keresztény eszkatológia a késő ókori zsidó vallás túlvilági elképzelései továbbépítésének tekinthető. Ez viszont az iráni vallás hatására alakult ki. A keresztény eszkatológia szerint az egyes ember túlvilági sorsa a halál után közvetlenül bekövetkező külön döntésen, az utolsó ítéleten dől el. Az utolsó ítélet után a jók üdvözülnek, a bűnösök pedig elkárhoznak, és a pokolba jutnak. A katolikus tanítás szerint még tisztítóűz, a purgatórium is létezik, egyesek csak ezen keresztül üdvözülhetnek és juthatnak a mennyországba.

A keresztény eszkatológia szerint a jelenlegi világunknak egyszer vége lesz, és "új ég és föld" veszi kezdetét. A világvége összekapcsolódik Jézus Krisztus második eljövételével. Az első keresztények a világvégétől az ezeréves messiási birodalom megalapítását várták. Mindezen vallási mozgalmak eredményeként soha nem látott

mértékben nőtt a Jézus iránti szeretet és a Biblia iránti tisztelet. Számos Biblia-kutató intézet létesült és Bibliát tanulmányozó tanintézmények kezdték meg működésüket. Amerikában a Moody Bible Institute és Philadelphia College of the Bible váltak a diszpenzacionalizmus vezető tanintézeteivé, százezrek, később milliók fordultak a Szentírás felé.

Mi az, ami különleges a diszpenzacionalisták tanításaiban?

Először is a diszpenzacionalista elfogadja annak a profétikus tervnek a létezését, amelynek még be kell teljesülnie a történelemben, hiszen Isten megtartja szavát. A második különlegesség, hogy a diszpenzacionalisták a teremtéstörténettől egészen a János Jelenésekig azonos történelmi és nyelvi szabályok szerint értelmezik a Bibliát, vagyis a Szentírást szervesen egymásra épülő részekből álló kompakt egésznek tekintik. A harmadik különlegesség, hogy szerintük Isten az ő megváltási tervét fokozatosan bontakoztatja ki a történelmi korszakokban. Egy bizonyos időpontban ez az isteni megváltási program nem teljesen nyilvánvaló. Így például a Szentháromság misztériuma csak lépésről lépésre bontakozott ki. A negyedikdiszpenzacionalista hittétel, hogy Isten másképpen bánt az emberiséggel különböző történelmi időkben. Az Úr nem úgy bánt Ábrahámmal, mint Mózással vagy Izraellel, s ma is másképp bánik egyházával, mint annak idején a törvényei szerint élő zsidókkal. Az ötödik tételük szerint a világtörténelem nem ér véget hirtelen Jézus Krisztus második eljövételével. Isten saját céljainak megfelelően készítette el az erre vonatkozó terveket. Ez felöleli az igazak mennybevitelét, Isten földi királyságának, az Ígéret Földjének az odaadományozását Isten kiválasztott népének, a zsidóknak, illetve a lelki-Izrael-hez tartozóknak, valamint a népek megpróbáltatása feletti ítélkezést. Ezt követően Isten dönt az elveszett és az új mennyországról, az elveszett és az új Földről. A diszpenzacionalisták mindezeket elfogadják a többi próféciával együtt. Végül a diszpenzacionalisták hisznek a kiválasztottak üdvözülésében, amely az Isteni Gondviselésnek a része. Ez nemcsak az üdvözülést hozza el az igazak számára, de Isten nagyságát is dicséri. Mindaz, amit Isten eltervezett az angyalokkal, az elveszettekkel, Izrael népével, a teremtéssel - végső soron Isten nagyságát is dicséri.

Az 1970-es évek után hanyatlani kezdett az érdeklődés a főáramlatú, konzervatív vallási irányzatban a diszpenzacionalizmus iránt. Az Isten népének mennybemenetelére vonatkozó tanítás hangsúlyozása csökkent, és a hangsúly most már nem a próféciákon volt. A próféciákat lassan kiszorította a lélektani irányzat. A profétikus doktrínák tanítása helyett a prédikációk a jelen társadalmi kérdéseivel és a hívők emocionális életének a problémáival foglalkoztak. A diszpenzacionalisták sérelmezték, hogy ezzel a világos bibliai tanítás veszített a súlyából.

A jelenkori diszpenzácionalista teológia négy alaptanítást képvisel. Először is alapvetően megkülönböztetik Izraelt és Jézus testét, azaz a hívők egyházakba tömörült közösségét. Isten népének két változata létezik, két különböző rendeltetéssel: a földi Izrael és a mennyei Izrael. Alapvető megkülönböztetést tesznek az Isteni Törvény és az Isteni Kegyelem között, ők ezt a kettőt egymást kölcsönösen kizáró elvnek tekintik. Harmadik tételük az, hogy Krisztus teste és a megtértek Isteni Kegyelemben való részesülése mintegy zárójelbe kerül Isten emberiséggel kapcsolatos nagy tervében. Ez nem volt az Ótestamentumban így megjövendölve. A zárójelbe tétel nem arra utal, hogy Isten emberrel kapcsolatos tervébe valami hiba csúszott volna, hanem arról van szó, hogy az egyház, mint az Istenhez megtértek közössége, nem szerepel az Ótestamentum próféciáiban. Ezért is utal Isten egyházára Pál apostol a leveleiben misztériumként, azaz Isten titkaként. A negyedik megkülönböztető jegy, hogy különbséget tesznek Isten népének mennybemenetele és Jézus második eljövetele között, azaz az igazak egyháza Jézus megjelenésekor a mennybe megy, és ez megelőzi a tényleges második eljövetelt a hétévnyi megpróbáltatás eltelte után.

A különböző diszpenzácionalista irányzatok különböző módon hangsúlyozzák ezt a négy tanítást. A klasszikus diszpenzácionalisták szigorúan ragaszkodnak hozzá. A haladók, vagy progresszívek egyeseket rugalmasabban értelmeznek.

Az amerikai protestáns egyházak tanításai

A diszpenzáció (angolul: dispensation) szó vallási értelemben vallási rendszert, törvényt jelent, de jelenti az adományozást, elrendelést, parancsot is. Isten az övéinek, az ő népéhez tartozóknak mindig meghatározott elrendelésekkel fordult a történelem folyamán. Mindegyik ilyen isteni iránymutatás és parancs más-más módját jelzi annak, ahogy Isten az emberrel törődik. Ebben az isteni gondviselésben kulcskérdést jelent a bűn és az ember felelőssége ezzel kapcsolatban. Ezeket a tanításokat tartalmazza a diszpenzácionalizmus, amelyről a fentiekben már volt szó. Ez a teológiai irányzat az Isteni-Szövetség Teológiát (Covenant Theology) váltotta fel. A Szövetség Teológia az Isteni megváltástörténet vonatkozásában meghatározó szerepet játszott a protestánsok hitvallásában. A különböző megreformált egyházak még mindig ezt a nézetet vallják. A Szövetségi-elmélet modern változata azonban nem sokkal régebb, mint a diszpenzácionalizmus. Az újjászületett baptisták és más fundamentalisták már az új Szövetség Teológiát vallják magukénak. Itt meg kell jegyeznünk azt, hogy a nem protestáns keresztény egyházak, úgy, mint a római

katolikusok, a keleti ortodoxok elutasítják mind a diszpenzácionalizmust, mind a Szövetség Teológiát.

Tény azonban, hogy a diszpenzácionalizmus erős hatást gyakorolt a protestantizmusra az Egyesült Államokban. Következésképpen azt tanítja, hogy a Jelenések Könyvének a fenevada, vagy az Antikrisztus, nem más, mint egy politikai vezető. A diszpenzácionalisták elgyöngítették a hagyományos reformációs korszak nézetrendszerét, amely azt hirdette, hogy a római katolikus egyház és a pápa azonos a Jelenések Könyvében említett parázna asszonnyal, a babiloni szajhával. A protestáns irodalomban a pápát az Antikrisztussal azonosították több évszázadon át. Ma már csak egyike a Sátán három fő ügynökeinek. Ezek az ügynökök tévesztik meg az emberiséget a nagy megpróbáltatás idején. A jelenkori modern diszpenzácionalizmus, amelyet az evangéliumi keresztények vezetnek, már erős különbséget tesz a laikus katolikusok és a pápával kapcsolatos viszonyok között. A hagyományos fundamentalisták azonban még mindig a pápát vagy az antipápát tartják az Antikrisztusnak vagy a Jelenések Könyve Hamis Prófétájának.

A diszpenzácionalizmus elveti az ún. supercesszionizmus (supercessionism) eszméjét. E szó jelentése az, hogy valaki valakinek a helyére lép, valakinek a helyére kerül. Itt arról van szó, hogy a testi Izrael helyett most már a lelki Izrael, vagyis a megtért keresztények alkotják Isten népét. Ez a meggyőződés magával vonja, hogy védelemben kell részesíteni a zsidó népet, mert az továbbra is Isten választott népe, és ennek megfelelően Isten választott népe nemzeti otthonát, Izrael államát is védelemben kell részesíteni. A diszpenzácionalizmus nagy alakja John Nelson Darby (1800-1882), aki Írország és Anglia forrongó vallási mozgalmi közepette élt, azt tanította, hogy Isten továbbra is választott népének tekinti a zsidóságot, és ez a nép változatlanul fontos helyet foglal el Isten emberrel kapcsolatos megváltási terveiben. Számos keresztény irányzat tanítja azt, hogy a zsidók megkülönböztetett emberek, mert Isten visszavonhatatlanul megtartja a nekik tett ígéreteit. Az Isten népének egyháza csak addig játszik különleges szerepet, amíg a zsidók végül elfogadják Jézust a messiásuknak az utolsó próbatételek idején, amely az ő tanításuk szerint a nagy megpróbáltatás idején fogja sújtani a zsidókat.

Darby próféciai szerint tehát a judaizmus továbbra is Isten védelme alatt áll együtt a megtért keresztényekkel, egészen az idők végezetéig. A zsidóknak külön helyet biztosít Isten a próféciaiban, amely eltér az ő egyháza számára fenntartott helytől. Ennek ellenére a mai diszpenzácionalisták már azt vallják, hogy Isten nem tesz különbséget zsidó és nem-zsidó között. Az újjászületett evangelisták azonban különleges érdeklődést tanúsítanak Isten választott népe, a zsidók iránt. A diszpenzácionalisták hittételei széles körben elterjedtek a messianisztikus judaizmus

különböző változataiban. Egyes felekezetek meg akarják téríteni a zsidókat valamely keresztény egyház tagjának, és egy keresztény-zsidó vegyes kultúrát részesítenek előnyben. Egyes diszpenzácionalista körökben a kereszténységre gyakran úgy hivatkoznak, mint a zsidóvá válás befejezett állapotára. A diszpenzácionalista irányzat konfliktusban áll a modern vallási pluralizmussal. Ez utóbbi egyik megjelenési formája az, amely szerint a zsidók kereszténnyé térítése az antiszemitizmus egyik formája. Az egyik legismertebb diszpenzácionalista, Jerry Falwell, azt állította, hogy az Antikrisztus egy zsidó lesz. Ezt arra alapozta, hogy egyes zsidók az Antikrisztust tévesen a Messiásról szóló próféciaák beteljesítőjének fogják tartani, aki a próféciaakat pontosabban teljesíti, mint Jézus tette.

Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy a diszpenzácionalisták szinte minden gyakorlati szempontból cionisták és a zsidók megbízható szövetségesei. Szenvedélyesen terjesztik a judaizmust, és keményen harcolnak az antiszemitizmus minden formája ellen.

Ami a világpolitikát illeti, a diszpenzácionalistáknak az a meggyőződésük, hogy Jézus nem számít semmiféle lelki jóra világi kormányzatoktól. Ezért úgy vélik, hogy világszinten a társadalmi állapotok hanyatlani fognak, ahogyan a végidők közelednek. A próféciaakat úgy értelmezik, hogy az Antikrisztus egy "békecsináló" személyében fog megjelenni. Ez is jelzi, hogy mennyire bizalmatlanul tekintenek a politikai hatalom minden formájára és minden képviselőjére, legyen az vallási vagy világi. Különösen a nemzetközi szervezetekkel szemben bizalmatlanok, és ezért az ENSZ-nek sincs tekintélye a szemükben. Szinte minden diszpenzácionalista elveti azt az elgondolást, hogy emberi erőfeszítésekkel elérhető a tartós béke a közel-keleti térségben. Ehelyett azt vallják, hogy e térségben a háborúk egyre gyakoribbak lesznek, és ezek felgyorsítják a végidők közeledtét. Ezek a meggyőzések tartják össze a keresztény cionizmus vallási és politikai tevékenységét. Egyes diszpenzácionalisták szerint azok az egyházak, amelyek nem ragaszkodnak a Biblia tanításainak betű szerinti követéséhez, azok lényegében cserbenhagyják a Szentírás tanításait, és hittagadást követnek el. Ez a nézet gyanússá teszi szemükben az olyan vallási felekezeteken átnyúló egyházi szervezeteknek a létrehozását, mint például az Egyházak Világtanácsa és az olyan mozgalmakat, mint az ökumenizmus.

Tényként állapíthatjuk meg, hogy a diszpenzácionalizmus napjainkban erős befolyást gyakorol az Egyesült Államok kül- és belpolitikájára, mivel ehhez az irányzathoz tartozók alkotják a Republikánus Párt fő erejét. Az ő befolyásuk hatására tovább fokozódott az Egyesült Államok és Izrael szoros együttműködése. Egyes diszpenzácionalista szerzők, mint például, Hal Lindsey, már az Antikrisztus

tevékenységi helyét is megjelölték könyveikben. Korábban a Szovjetunióban, jelenleg pedig az Európai Unióban vélik fellelni az Antikrisztust.

Az amerikai elnökök és a keresztény cionisták

Idősebb George Bush, Bill Clinton és ifjabb George Bush nem teljesen osztotta Jimmy Carter vagy Ronald Reagan diszpenzációs nézeteit. Ennek ellenére folytatták elődeik erőteljes cionista irányvonalát. Ez jelentős részben a cionista lobbiként ismert érdekcsoport befolyásának az eredménye. A Tel-Avivban megjelenő Ha'aretz című lap szerint a Demokrata Párt pénzügyi támogatásának a 60 %-a zsidó forrásokból származik. Három keresztény vezető, akik különösen nagy befolyáshoz jutottak a Fehér Házban Reagan elnöksége idején, elérte, hogy Washington külpolitikája továbbra is erőteljesen cionista-barát maradjon. E három személy, Jerry Falwell, Pat Robertson és Hal Lindsey.

Grace Halsell szerint Falwell-re és számos más amerikaiakra igen nagy hatást tett Izrael győzelme 1967-ben. Az Egyesült Államok ebben az időben a vietnami háborúval volt elfoglalva. Az amerikaiak megtapasztalhatták, hogy tekintélyük világszerte csökkenőben van, és többé nem képesek az erő alkalmazásával a világ minden fontos térségében a saját akaratukat érvényesíteni. Sok amerikai, köztük Jerry Falwell, ekkor fordult különleges kapcsolódást keresve Izrael felé, amelyet katonailag erősnek és sérthetetlennek tekintettek. Támogatták az arab földterületek izraeli átvételét, mert azt bibliai alapon jogosnak tekintették. Mose Dayan tábornokot korunk csodaemberének minősítették, és a Pentagon még vietnami meghívást is küldött neki azért, hogy mondja meg, hogyan lehetne a vietnami háborút megnyerni.

1979-ben, amikor Jerry Falwell megalapította a Moral Majority (az Erkölcsi Többséget), akkor Izrael neki ajándékozott egy Lear gyártmányú lökhajtásos gépet, hogy segítse munkáját. 1980-ban Falwell volt az első nem zsidó származású személy, aki méltónak bizonyult arra, hogy Menachem Begin izraeli miniszterelnök kitüntesse a Vlagyimir Ze'ev Jabotinszky érdeméremmel. Jabotinszky alapította a revizionista cionizmust, amely szerint a zsidó népnek isteni megbízatása van arra, hogy saját otthonaként élhessen a Jordán folyó mindkét partján, és ebben a törekvésében nem vonatkozik rá a nemzetközi jog.

Amikor Izrael lebombázta Irak épülőben lévő nukleáris erőművét 1981-ben, Begin előbb értesítette erről telefonon Jerry Falwellt, mint Ronald Reagan elnököt. Begin

arra kérte Falwellt, hogy magyarázza meg keresztény hallgatóságának a bombatámadás okait. 1982-ben pedig, amikor folyt a Libanon elleni háború, Falwell védelmébe vette az izraeli katonai akciókat. A nagy tekintélyű baptista lelkész azt hangsúlyozta híveinek, hogy a Sabra és Satilla menekülttáborokban elkövetett tömegmészárlásért Izrael nem felelős. Amikor pedig még a New York Times is Izrael felelősségéről írt, akkor azt Falwell megvetően propagandának minősítette.

1985 márciusában Falwellt meghívták Miami-ba a konzervatív rabbik tanácskozására. Itt a fundamentalista tévé-evangelista kötelezettséget vállalt, hogy 70 millió konzervatív keresztényt mozgósít Izrael támogatására. 1998 januárjában Benjamin Netanjahu akkori izraeli miniszterelnök washingtoni látogatása során először Jerry Falwellel tanácskozott. A The National Unity Coalition for Israel (Nemzeti Egység Koalíció Izraelért) nevű szervezet tanácskozásán 500 fundamentalista keresztény vezető vett részt. A résztvevők úgy ünnepelték Netanjahut, mint Izrael Ronald Reagan-jét. Ez alkalommal Falwell bejelentette, hogy felveszi a kapcsolatot 200 000 lekipásztorral és egyházi vezetővel, akik rendszeresen megkapják a National Liberty Journal című lapot. Falwell arra kérte a résztvevőket, hogy hozzák Clinton elnök tudomására, ne gyakoroljon nyomást Izraelre azért, hogy Tel-Aviv tartsa be az Oslo-i Megállapodás rendelkezéseit.

Falwell egy év múlva a Washington Postban Izrael szerves részének nevezte a Jordán nyugati partját. Azt írta, hogy Izrael kényszerítése a nyugati part feladására olyan, mintha valaki azt kérné az Egyesült Államoktól, hogy mondjon le Texasról Mexikó javára azért, hogy jó legyen a viszony a két ország között. 2000-ben Jerry Falwell újjáélesztette a Moral Majority-t új név alatt: People of Faith 2000, vagyis a Hit Népe 2000. Ezt olyan mozgalomnak szánták, amely magának igényli Amerikát, mint istenfélő nemzetet. Isten népe pedig erősen támogatja Izraelt. Falwellnek minden más amerikai keresztény egyházi vezetőnél jobban sikerült rávennie követőit, hogy Isten iránti kötelezettségeikhez számítsák Izrael állam feltétel nélküli támogatását.

A mai napig úgy tűnik, hogy Jerry Falwell a legbefolyásosabb keresztény cionista vezető Pat Robertsonnal együtt. Mindketten egy széleskörű, több mint 150 befolyásos fundamentalista lelkészt tömörítő szervezetet irányítanak. Közéjük tartozik Oral Roberts, Mike Evans, Tim LaHaye, Kenneth Copeland, Paul Crouch, Ed McAteer, Jim Bakker, Franklin Graham, James Dobson, Chuck Missler, Jimmy Swaggart, akik mind határozottan cionista-barát álláspontot képviselnek mind írásaikban, mind sugárzott műsoraikban. Rendszeresen több mint 100 millió keresztény hívőhöz jutnak el műsoraik és könyveik, és több mint 100 ezer protestáns lelkész segíti munkájukat. A hívektől kapott évi több mint 300 millió dollár megfelelő

anyagi bázist jelent tevékenységük finanszírozásához. Olyan erős és kellően integrált koalíciót képeznek, amely hatékonyan tudja befolyásolni az Egyesült Államok közel-keleti politikáját, elsősorban az amerikai-izraeli kapcsolatokat.

A keresztény cionizmus történelmi gyökerei

A keresztény cionista mozgalom kezdettől fogva ellenezte a közel-keleti békefolyamatot. Ténylegesen hozzájárult az ottani konfliktusok fennmaradásához. Ezt a megállapítást azzal lehet alátámasztani, hogyha konkrétan megvizsgáljuk, hogy melyek a keresztény cionizmus legfontosabb tanításai és ezekből milyen politikai célkitűzések következnek. Az első ilyen sajátos keresztény cionista tantétel az, hogy Izrael állam Palesztína területén való megalakulását feltétlenül támogatni kell. Ennek az a meggyőződés az alapja, hogy a zsidó nép továbbra is Isten választott népe, még ha külön egységet képez is Isten egyházától. A közelmúltban készült egy felmérés arról, hogy a fundamentalista keresztények körében mi a vélemény az evangélium és Izrael viszonyáról. A felmérés szerint a keresztény cionisták 24 %-a hiszi úgy, hogy a keresztények Biblián alapuló kötelessége Izrael állam támogatása. Ezt a kötelességüket többféle módon is kifejezhetik. Az egyik kifejeződése ennek a magatartásnak, hogy Izraelt nem szabad hagyni elszigetelődni. 1967-ben a hatnapos háborút követően - eltekintve az Egyesült Államok támogatásától - Izrael meglehetősen elszigetelődőtt. Az Egyesült Nemzetek Szervezete létrejötté óta egészen az Öböl-háborúig 605 határozatot hozott, ebből 429 valamilyen módon elmarasztalta Izraelt. A keresztény cionisták úgy gondolják, hogy kötelességük Izrael védelmezése. Amikor 2000 októberében Ariel Saron látogatást tett a Haram Al-Sharif mecsetnél, ennek akkor az volt a célja, hogy aláírassa az akkori miniszterelnök, Barak, megállapodását Arafattal Jeruzsálem megosztásáról. Ezt követően kitört a második palesztin lázadás, az intifáda. A New York Times ekkor leköszölte a Zsidók Jézusért elnevezésű szekta levelét az evangéliumi keresztényekhez. A levél felszólítja őket, hogy vállaljanak szolidaritást Izrael államával ebben a kritikus időpontban. Bibliai idézetekre hivatkozva hangsúlyozták, hogy eljött az idő arra, hogy a keresztények kiálljanak Izrael mellett.

Izrael támogatása megnyilvánul az amerikai törvényhozás közelében a Capital Hill-en működő izraeli lobbitevékenységében is. 1980-ig az amerikai közel-keleti politika alárendelt szerepet játszott a szovjet kommunizmus megfékezéséhez képest. Nyugat-Európa megvédése az esetleges szovjet expanzióval szemben elsőbbséget élvezett. A szovjet birodalom felbomlása azonban hatalmi úrt hozott létre a közel-keleti térségben, amelyet az Egyesült Államok gyors ütemben betöltött. Az első és a második Öböl-háború, valamint az afganisztáni rendszerváltás, jól jelzi ezt a folyamatot.

Több amerikai szakértő, legutóbb a Harvard Egyetem és a Chicago-i Egyetem két tanára állította, hogy az Egyesült Államok nem folytat kiegyensúlyozott politikát a közel-keleti térségben, mert ebben a cionista lobbival megakadályozza. Ezek az elemzők úgy gondolják, hogy Amerika túlságosan egyoldalúan támogatja Izrael valamennyi törekvését, mind a Jordán nyugati partja, mind a Gáza-övezet vonatkozásában, kivételesen nagy gazdasági és katonai támogatásban részesíti ezt az országot, és ez amerika-ellenes érzelmeket vált ki az arab világban és a mohamedán országokban. Az a mód, ahogy Izrael betelepíti a palesztin területeket alássa az Egyesült Államok hitelét az önrendelkezés iránt, pedig Amerika ezt az elvet követi Kosovo, Kelet-Timor és Tibet vonatkozásában.

Ez a kettős mérce érvényesül a nukleáris fegyverkezés terén is. Az Egyesült Államok sokáig elítélte India és Pakisztán atomfegyverkezését, miközben Izrael nukleáris fegyverkezését elfogadta. Most ez a kettős mérce Iránnal kapcsolatban érvényesül. Ennek az országnak az Egyesült Államok nem ismeri el azt a jogát, hogy békés kísérleteket folytasson az atomenergia gazdasági hasznosítása érdekében. Azt feltételezi Iránról, hogy békésnek nevezett nukleáris programja mögött valójában egy rejtett atomfegyver-gyártási program húzódik meg. Igaz, hogy erre nincs kézzel fogható bizonyíték, de az Egyesült Államok a jelenlegi állapotot nem hajlandó tartósan elfogadni.

Amerika közel-keleti politikájára jelentős befolyást gyakorol az Izrael-barát lobbival, amely biztosítani tudja, hogy a washingtoni törvényhozás évente mintegy 8 milliárd dollár támogatásban részesíti Izraelt adományok, kölcsönök, bankgarancia-vállalás, modern fegyverek szállítása és más katonai segítségnyújtás formájában. Kutatók arra is rámutatnak, hogy utoljára nyíltan idősebb George Bush volt az az amerikai elnök, aki - még ha enyhe formában is, de - bírálta Izraelt. Idősebb George Bush volt az, aki az első Öböl-háború során ígéretet tett az őt támogató arab országoknak, hogy érdemben fog foglalkozni a palesztinai kérdéssel. 1991 szeptemberében így panaszkodott idősebb George Bush: "Ezer lobbista ment fel ma a Capital Hill-re lobbizni a Kongresszusban, kölcsön-garanciavállalás érdekében Izrael számára. Én vagyok az egyedüli magányos személy, aki arra kéri a Kongresszust, hogy halassa el döntését a kölcsöngaranciára vonatkozóan 120 napra." Ugyancsak az Izrael-barát lobbival érte el, hogy Bill Clinton elnöki kegyelemben részesítse hivatali idejének utolsó napján Mark Rich milliárdost, akit az FBI súlyos bűncselekményekért körözött. A Fehér Házból távozó Bill Clintont ezért kemény bírálatban részesítették. A New York Times-ban 2001 februárjában Clinton azzal védekezett, hogy nem tudott kitérni az izraeli lobbival nyomása elől. Magasrangú zsidó vezetők mindkét nagy amerikai pártban, valamint az európai és amerikai zsidó szervezetekben azért sürgették az

elnöki kegyelmet Mark Rich számára, mert a milliárdos igen bőkezű adományokat nyújtott izraeli jótékonyági célokra.

Az ún. izraeli lobbinak azt is a szemére vetik, hogy részt vesz kormányzati tisztségviselők kiválasztásában, kinevezésében és szükség esetén az elbocsátásában. A keresztény cionisták számos esetben támogatást nyújtanak az izraeli lobbinak. A keresztény cionisták rendszeresen szerveznek szolidaritási utazásokat a Szentföldre azért, hogy szorosabbra fűzzék a kapcsolatokat Izraellel. 1967 óta a bibliai helyek többsége izraeli fennhatóság alá került, és ez lehetővé tette jövedelmező szentföldi turizmus kiépítését. Izrael azonban a legnagyobb eredményeket ezen a téren azzal érte el, hogy olyan evangéliumi vezetők, mint Pat Boone, Jerry Falwell és Pat Robertson aktívan támogatják az Izraelbe irányuló evangéliumi turizmust. Falwell "barátsági körútja" Izraelbe felöleli nemcsak az izraeli kormány, a hadsereg és a társadalmi szervezetek vezetőivel való találkozásokat, de a programhoz tartozik a modern Izrael fontos csatái színtereinek a felkeresése, továbbá látogatás egy izraeli védelmi létesítménybe, és megismerkedés első kézből azokkal a küzdelmekkel, amelyekkel Izraelnek, mint nemzetnek, szembe kell néznie.

A keresztény cionisták azonban nem elégszenek meg azzal, hogy Izrael államát politikailag és pénzügyileg támogassák. Tevőlegesen segítik amerikai, oroszországi és kelet-európai zsidók Izraelbe való kivándorlását azért, hogy Isten kiválasztott népe beteljesíthesse a próféciákat. A keresztény cionisták meg vannak arról győződve: Isten azt akarja, hogy a zsidó nép visszatérjen Izraelbe, minthogy ezt a földet Ábrahámnak és leszármazottainak adta örökre. A korábbi Szovjetunió felbomlásával és a kommunista rendszer bukásával felgyorsult a Kelet-Európában élő zsidók alijázása Izraelbe.

1980 óta a keresztény cionista szervezetek koalíciója kezdeményező lépéseket tett az Izraelbe történő emigráció bátorítására. Ezt abban a meggyőződésben tették, hogy ezzel tulajdonképpen ők maguk is hozzájárulnak a bibliai próféciák beteljesüléséhez. Az Exobus nevű szervezet és program az első nagyszabású keresztény cionista ügynökség volt, amely felvállalta a restaurációnizmusnak, vagyis az Izraelbe való visszatérésnek a programját. Az Exobus gondoskodik az alijázók utaztatásáról, továbbá elősegíti letelepedésüket és új életük megalapozását Izraelben. Az Exobus program Ukrajnában, Moldovában, Oroszországban és Fehéroroszországban működik a leghatékonyabban. A programban résztvevők az év 365 napján az igénylők segítségére állnak. Az 1984-ben alapított szervezet eddig már több mint 60 ezer személynek segítette elő a visszatelepülését Izraelbe 13 országból.

Az International Christian Embassy Jerusalem (Nemzetközi Keresztény Nagykövetség Jeruzsálem), ICEJ, egy keresztény cionista szervezet, 1991 óta mintegy 40 ezer emigráns alijázásának a költségeit vállalta fel. Az ICEJ-nek különösen az orosz munkatársai rendkívül aktívak. Az egykori Szovjetunió legtávolabbi helyén élőknek is segítséget nyújtanak, felkeresik a zsidókat, és beszerzik számukra a szükséges dokumentumokat, a ki- és beutazási vízumokat, útleveleket, kifizetik adósságaikat, utazási költségeiket és Izraelbe érkezve gondoskodnak szállásról, ételmezésről, orvosi ellátásról, közlekedésről. A keresztény cionisták erkölcsi kötelességüknek érzik, hogy mindezt Isten választott népe tagjai számára megtegyék.

Mi jelenti Izraelt a keresztény cionisták számára?

Eretz Izrael - Izrael Földje földrajzilag felöleli a bibliai Ószövetség alapján a mai Cisz-Jordániát, a jelenlegi Libanont, Szíria egy részét és az Egyiptomhoz tartozó Sínai-félszigetet. Ebből kiderül, hogy olyan térségekről is szó van, amelyeket a történelem során nem népesítettek be izraeliták. Ugyanakkor kihagyja Gileadot, az ókori Izrael három fő részének az egyikét. Eretz Izrael elnevezést gyakran használják a palesztinokkal folytatott vitában, mivel a palesztinok igényt tartanak a Jordán folyótól keletre elterülő területekre. Mind a zsidó, mind a keresztény vallásos cionizmus számára Eretz Izrael területe jóval nagyobb, mint a ma vitatott területrészek Szíriával, Jordániával és a palesztin hatósággal. A keresztény cionisták úgy érzik, hogy nekik támogatniuk kell Eretz Izrael létrejöttét és ezért jogosnak találják, hogy Izrael jelenlegi határainak kiterjesztésére törekszik.

Odaadón támogatják a letelepítési programot, és a leteleplőknek gazdasági és pénzügyi segítséget nyújtanak. David Allen Lewis, az Egyesült Keresztények Izraelért szervezet elnöke, Izrael területi igényeit szélesebb közel-keleti összefüggésben helyezi el. Álláspontja szerint az arabok máris birtokolják e térség területének túlnyomó részét. Amikor felmerül az az igény, hogy Izrael tegyen eleget azoknak a nemzetközi határozatoknak, amelyek felszólítják, hogy térjen vissza az 1967-es háborút megelőző határokhoz, akkor az a válasz, hogy mitől szentek az 1967. június 4-ét megelőző határok? Arra hivatkoznak, hogy az ókori Izrael szerves részét alkották ezek a területek, és az 1967-es és 1973-as háborúk védelmi jellegű háborúk voltak. Az az álláspontjuk, hogy az egész nyugati part Izrael szerves része számos keresztény cionistát győzött meg arról, hogy támogatniuk kell a zsidó telepések igényét az ókori Izraelnek ezekre a területeire vonatkozóan.

1967 óta különböző gazdasági eszközökkel és adókedvezményekkel, valamint a bibliai hagyományokra való hivatkozással az izraeli illetékeseknek sikerült rávennie több mint 400 ezer zsidót, hogy letelepedjen Kelet-Jeruzsálemben, a Jordán nyugati partján, a Golan-magaslatokon és részben a Gáza-övezetben is. (Ez utóbbiakból 2005-ben kiköltöztették az ottani zsidó telepeseket.) Számos keresztény szervezet támogatta e területek népesség-összetételének megváltoztatását. Az Izraeli Közösségek Keresztény Barátai (CFOIC - Christian Friends of Israely Communities) nevű szervezet, amely 1995-ben jött létre szorosan együttműködik az Izrael Keresztény Barátai (CFI - Christian Friends of Israel) nevű szervezettel. A CFOIC 39 izraeli település támogatását szervezte meg úgy, hogy 50 egyházi közösség Amerikában, Dél-Afrikában, Németországban, Hollandiában és a Fülöp-szigeteken felvállalta azok rendszeres támogatását.

A CFOIC nem egyszer szóvá tette, hogy Palesztina megosztása két államra a realitások része, és jogos, hogy minél nagyobb részrész tartozzon az Isten által Ábrahám, Izsák és Jákob utódainak adományozott Ígéret Földjéből. Egységes Palesztina többé nem létezik. A biztonsági célokat szolgáló elválasztó betonfal jelzi, hogy a palesztinoknak néhány körülkerített terület maradhat, ami a dél-afrikai bantuszánokra vagy az észak-amerikai indiánrezervátumokra emlékeztet. De magában a nyugati parton is a sok ellenőrzőpont akadályozza a palesztinok szabad mozgását. A keresztény cionisták kezdettől fogva támogatták Izrael telepítési programját a nyugati part palesztinoknak ítélt területén, de az ún. támogatási program keretében folyamatosan pénzügyi támogatást nyújtottak és számos más segítségben részesítették a zsidó telepeseket.

1991-ben az ICEJ, a Nemzetközi Keresztény Nagykövetség Jeruzsálem nevű szervezet, a zsidó sátoros ünnep alkalmából 12 ország pénzadományait nyújtotta át csekk formájában Shamir akkori izraeli miniszterelnöknek a nyugati parti zsidó telepések megsegítésére. A támogatás azonban kiterjedt olyan praktikus dolgokra is, mint a golyóálló mellények, mert hiszen az izraeli telepések 3 millió ellenséges érzelmű palesztin között élnek. Vásároltak a telepések részére golyóálló autóbuszokat is a közlekedés biztonságossá tételére. A Bridges for Peace (a Béke hídjai) nevű szervezet, a BFP, az Ezra művelet keretében 50 különböző programot finanszírozott, köztük olyanokat, melyek a farmok működését támogatták a nyugati parton. Jeruzsálem különleges szerepet játszik a támogatásban. A keresztény cionisták támogatják a jeruzsálemi óvárosban létesült zsidó lakhelyeket. Mind a zsidó mind a keresztény cionizmus számára Jeruzsálem birtoklása Isten népe fennmaradásának a szimbóluma. A keresztény cionisták hite szerint Jeruzsálem osztatlanul és kizárólag a zsidó állam fővárosának tekintendő. Nem véletlen, hogy amikor előrehaladás történt az arab-izraeli konfliktus megoldása irányába, az erőfeszítések mindig megakadtak Jeruzsálem végső státusza problémájánál. A

keresztény cionisták ellenzik a megosztott szuverenitás gyakorlását egész Jeruzsálem felett vagy pedig egy önálló palesztin főváros kialakítását Kelet-Jeruzsálemben.

1984 februárjában az ICEJ Richard Hellmant küldte a washingtoni szenátus külügyi bizottságába, hogy ott győzze meg a szenátorokat: a Tel-Avivban működő amerikai nagykövetséget költöztessék át Jeruzsálembe, és az Egyesült Államok hivatalosan ismerje el Jeruzsálemet Izrael fővárosának. Jerry Falwell és az AIPAC (Amerikai - Izraeli Közügyek Bizottsága) lobbizói is támogatták ezt a javaslatot. Bob Dole kansaszi szenátor, aki 1996-ban a republikánus párt elnökjelöltje volt, törvényjavaslatot nyújtott be a szenátusban, amelyben kezdeményezte, hogy 1999. május 31-ig építsék fel az Egyesült Államok nagykövetségét Jeruzsálemben, s erre a célra kérte 100 millió dollár megszavazását. Bob Dole azt is állította, hogy a követség átköltöztetése nem jelenti azt, hogy a jövőbeni megállapodások eredményeként ne lehessen más státusza Jeruzsálemnek. Dole azzal indokolta kezdeményezését, hogy Jeruzsálem ma is ugyanaz, mint volt háromezer év óta, azaz a zsidó nép szíve és lelke. Ez volt és örökre ez marad Izrael államnak az örökös és feloszthatatlan fővárosa.

Az ICEJ 1997. április 18-án egész oldalas hirdetést tett közzé a New York Times-ban, amely az egységes Jeruzsálem létrehozását sürgette. Aláírói között szerepeltek olyan kiemelkedő újjászületett evangéliumi vezetők, mint Pat Robertson, Oral Roberts, Jerry Falwell és Ed McAteer, de az aláírók között volt David Allen Lewis is, az Egyesült Keresztények Izraelért nevű szervezet elnöke. Ebben a felhívásban olvasható, hogy: "Mi, alulírott keresztény lelki-vezetők, akik hetente több mint 100 millió keresztény amerikaival kommunikálunk, büszkén fogunk össze azért, hogy támogassuk Izrael állam szuverenitásának a fennmaradását Jeruzsálem szent városa felett... Hisszük, hogy Jeruzsálem vagy annak bármelyik része nem képezheti a békefolyamat tárgyalásainak részét. Jeruzsálemnek osztatlanul a zsidó nép örök fővárosának kell maradnia."

2002-ben Jerry Falwell még azt is felvállalta, hogy a Világkereskedelmi Központ elleni terroristatámadást összekapcsolta Izrael Jeruzsálemre vonatkozó kizárólagos igényével. Felszólította követőit, hogy kérjék Bush elnöktől Jeruzsálem szabadságának a fenntartását. Összegezve megállapíthatjuk, hogy a keresztény cionisták kezdettől fogva a leghatározottabban támogatták azokat a törekvéseket, hogy Jeruzsálemet a nemzetközi közösség ismerje el Izrael tényleges fővárosának. Ezt még kiegészítették azzal az igényükkel is, hogy Jeruzsálemben építsék újjá a Zsidó Templomot.

Az ún. diszpenzacionalista keresztény cionisták azért ragaszkodnak a Zsidó Templom újjáépítéséhez, mert Dániel próféta eszkatológikus jövendöléseiből ez következik a számukra. Az eszkatológia tárgya a jövendölések beteljesülése. Ezek közül a legfontosabb Jézus második eljövetele és az Utolsó Ítélet, de az eszkatológiához tartoznak az előtte való szorongatások, a halál utáni élet. A keresztény eszkatológia abból indul ki, hogy minden beteljesedés Krisztus jegyében áll. Dániel jövendölése szerint Jézus Krisztus második eljövetelét megelőzően az Antikrisztusnak a Templomot meg kell szentségtelenítenie. Az Antikrisztus nem más, mint Krisztus egyenes ellenfele. A legvilágosabb az Antikrisztus képe a János Jelenések Könyvében, ahol olyan fenevad, amely világbirodalmat alkot, a Sátánnal és a hamis prófétával egyfajta pokoli háromságot képvisel. Jézus Krisztus vet véget az Antikrisztus hatalmának. A Sátánnal együtt Isten legyőzi annak szolgáját az Antikrisztust is.

David Brickner a Jews for Jesus (Zsidók Jézusért) nevű vallási mozgalom ügyvezető igazgatója, azt állítja, hogy a Templom újjáépítésének az előkészítése 1967-ben megkezdődött Jeruzsálem óvárosának az elfoglalásával. Hal Lindsey is biztos abban, hogy már megtörténtek az előkészületek a Harmadik Templom újjáépítésére. Tény az, hogy napjaink keresztény cionistái őszintén törekednek arra, hogy a zsidó népnek ez a szent temploma minél előbb felépülhessen.

Randall Price vezető diszpenzacionalista szakértő 735 oldalas munkájában (The Coming Last Days Temple - Az eljövendő utolsó napok Temploma) részletesen foglalkozik valamennyi zsidó szervezettel, amely részt vesz a Templomhegy átalakításában. Ezek a szervezetek el akarják távolítani az Al Aqsa mecsetet, valamint a Dome of the Rock nevű iszlám szent helyet, amit gyakran Umar mecsetnek is hívnak. A mohamedánok hite szerint a dóm közepén lévő szikla az a hely, ahonnan Mohamed próféta felszállt a mennyekbe Istenhez Gábiel arkangyal kíséretében, és ez az, ahol tárgyalt Mózeszel.

A zsidó hit szerint a Templom helye az, ahol Ábrahám csaknem feláldozta elsőszülött fiát, Izsákot Istennek. A mohamedánok azonban azt tartják, hogy ez a Mina sivatagban volt. A keresztény cionisták azt szeretnék, hogyha megépülne a zsidó Templom, és az újrakezdené működését, és a papság folytathatná a Bibliából ismert szertartásokat. Gershon Salomon, a Temple Faithfull (a Templomhívők) nevű mozgalom alapítója 1998-ban meghívott vendégként felszólalt a Keresztény Cionista Kongresszuson. Többek között ezt mondta: "A jelen nemzedék küldetése, hogy felszabadítsa a Templomhegyet és eltávolítsa - ismétlem, eltávolítsa - az azt

megszentségtelenítő épületeket... A zsidó nép nem fog megállni a Templomhegyhez vezető kapuknál... kitűzzük a Templomhegyre izraeli lobogónkat, amelyen már nem lesz látható a Dome of the Rock és a mecset, és amelyen csak az izraeli zászló és a mi Templomunk lesz, ezt a mi nemzedékünknek kell megvalósítani."

Gershon Salomon a London Times-ban megerősítette, hogy az iszlám szent épületeit el kell távolítani: "Az izraeli kormánynak kell ezt megtennie, háborúznunk kell. Sok nemzet ellenünk lesz, de Isten lesz a mi tábornokunk. Biztos vagyok, hogy ez próbatétel, és Isten azt várja tőlünk, hogy elmozdítsuk a Dome of the Rock-ot, nem félve más nemzetektől. A Messiás nem jön magától, harccal kell segítenünk érkezését." Tény az, hogy 1967 óta több mint 100 fegyveres támadásra került sor a Haram Al-Sharifnál, amelyet zsidó militáns csoportok hajtottak végre, akiket gyakran rabbik vezettek.

Azért, hogy fenn lehessen tartani egy minden vonatkozásban működőképes Templomot, szükség van megfelelő egyházi személyzet kiképzésére, mindenek előtt felszentelt papokra. Mózes negyedik könyve, amely az izraeliták megszámlálásáról szóló könyv, különleges történelmi jelentőséggel bír. E könyv szerint egy tiszta vörös üszőt kell feláldozni, amelynek az érintetlen hamuját össze kell keverni vízzel, és azt szét kell hinteni a Templom bútorzatán. A Templom i. u. 70-ben történt lerombolását követően ezek a hamvak, amelyeket a szertartáshoz használtak, elvesztek, és azóta a diaszpórában élő zsidóság - legalábbis rituálisan - tisztátalannak tekintendő.

1998-ban Clyde Lott egy Mississipp-i állambeli pünkösdista megalapította a Canaan Land Restoration of Israel (Kánaán Földjének Visszajuttatása Izraelnek) nevű részvénytársaságot. E cég rendeltetése olyan állatok tenyésztése, amelyek alkalmasak a Templom számára történő áldozati szertartásokhoz. A Newsweek című amerikai hetilap szerint 1997-ben sikerült kitenyészteni az első vörös üszőt 2000 év óta a Kfar Hassidim nevű kibucban Haifa közelében. A különleges állat a Melody nevet kapta. Egy ortodox rabbi és Clyde Lott megállapodást kötött, hogy vörös üszőket tenyésztenek a Jordán völgyében, azért, hogy tökéletes példányok álljanak rendelkezésre az ősi szertartáshoz.

Az előkészületben lévő tervezési és építési munkálatok, a bútorzat előkészítése, a szertartást végző papok kiképzése, az áldozati állatok kitenyésztése és más előkészületek természetesen sok pénzt igényelnek, és mindezt a keresztény cionisták biztosítják. Stanley Goldfoot évente 100 millió dollárt gyűjt a jeruzsálemi Templom Alapítvány számára az amerikai keresztény tévé- és rádióállomások segítségével. Az elmondottakból láthatjuk, hogy hatalmas indulatok ütköznek

apokaliptikus forrongásban a Templom-hegy körül. A zsidók ősi vágya Templomuk felépítésére, a keresztények reménysége, hogy hamarosan a mennybe juthatnak és a mohamedánok félelme, hogy mecsetjük elbontásra kerülhet - ez feszül kibékíthetetlenül egymásnak.

Armageddon felgyorsítása

Jerry Falwell egyszerű szavakkal világítja meg Amerika és Izrael szoros együttműködését. Isten kegyes volt Amerikához, mert Amerika segítette a zsidókat. Gary Bauer, az 1987 óta New Yorkban működő Institute for American Values(Amerikai Értékek Intézete) elnöke, ezt így fejezte ki: "A terroristák nem értik, hogy Izrael és az Egyesült Államok miért talált egymásra a szívük mélyén." Mike Evans, az Izrael Barátai nevű társaság elnöke pedig így fogalmazta meg Izrael és Amerika különleges viszonyát: "Csak egyetlen nemzet, Izrael áll a terrorista agresszió és az Egyesült Államok, mint demokratikus világhatalom teljes hanyatlása közé. Kétségtelen, hogy démonikus nyomás nehezedik rá, hogy elárulja Izraelt...Izrael a kulcs Amerika túlélése számára...Amint Izrael oldalán állunk, hiszem, hogy tanúi lehetünk Isten hatalmas munkájának napjainkban, Isten megáldja mind Amerikát, mind Izraelt...Ha Izrael elbukik, az Egyesült Államok többé nem maradhat demokrácia."

A keresztény cionista Falwell és Evans számára Amerika a nagy megmentő, és szuperhatalmi szerepét a világban megjövendölték az írások. A Mindenható akarata, hogy Amerika és Izrael - mint sziámi ikrek - együtt cselekedjenek egy olyan gonosz világban, amelyben korábban a kommunizmus, most pedig az iszlám tagadja a zsidó-keresztény demokratikus értékeket, amelyeket mind Amerika, mind Izrael magáénak vall.

Az arabokkal szembeni ellenszenv

Ramon Bennett, aki több sikeres könyvet írt Izrael és a nyugati világ viszonyáról közvetlen közelről figyelhette meg a fejleményeket, hiszen hosszabb időn át Izraelben élt. The Wall: Prophecy, Politics and Middle East "Peace"" (A Fal: Prófécia, Politika és Közel-Keleti "Béke") címében arra különleges felfeliratra céloz, amelyről Dániel próféta számolt be:Belszár király palotájára egy titkos kéz felírta 'Mene tekel u-pharszin', azaz magyarul: megmérettél, és könnyűnek találtattál. Ez az írás megjövendölte Belszár uralmának végét. Ramon Bennett ebben a könyvében

részletesen elemzi a közel-keleti békefolyamatot, és a mögötte meghúzódó pénzügyi és politikai érdekeket. Több mint ezer idézettel bizonyítja Bennett, hogy a "békefolyamat" hamis tragikomédia. Valójában feldarabolja Izraelt, és lépésről lépésre megfosztja attól a lehetőségtől, hogy védhető határai legyenek. Valósággal felszólítja az arab hadseregeket, hogy adják meg neki a kegyelemdőfést. Részletesen tájékoztat az arab országok fegyverkezéséről, különösen pedig Irán katonai erősödéséről.

Bennett úgy látja, hogy nem lesz addig béke a világnak ebben a térségében, amíg nem kerül sor Armageddonra, amely már közelebb lehet, mint azt bárki is gondolja. Bennett barbárként jellemzi a modern arab nemzeteket, szerinte e nemzetek vendégszeretete és nagyvonalúsága éppolyan keveset változott négyezer év óta, mint rajtaütéseik és vad rablási szokásaik. Bennett azt állítja, hogy az arab lényegéhez tartozik, hogy színlel, hogy álnok és hazudozó.

Franklin Graham, a Billy Graham Evangéliumi Társulat elnöke hasonló megjegyzéseket tett a Charlotte Observer című Észak-Karolina tagállamban megjelent napilapnak adott interjújában 2000-ben: "Az arabok nem lesznek elégedettek, amíg nem hal meg minden zsidó. Gyűlölik Izrael államát, valamennyien gyűlölik a zsidókat. Isten a zsidóknak adta ezt a földet. Az arabok ezt soha nem fogják elfogadni."

A palesztinok elűzése

Az etnikai tisztogatás kifejezés a Jugoszlávia felbomlásával kapcsolatos helyi háborúk nyomán került be napjaink tömegtájékoztatásába. Az etnikai tisztogatást méltán ítélte el a világ közvéleménye. Azokat a személyeket, akik ilyen bűnöket követtek el, még ma is nemzetközi bíróság vonja felelősségre. David Ben-Gurion 1937-ben azt írta a fiának, hogy "Az araboknak menniük kell, de ahhoz, hogy ez megtörténhessen, olyan alkalomra van szükség, mint egy háború." Egy másik tekintélyes izraeli politikus, Golda Meir a The Sunday Times nevű brit lapnak ezt mondta 1969. június 15-én: "Nincs olyasmi, hogy palesztin nép...Nincs olyan, hogy mi idejöttünk, és egyszerűen elűztük őket a saját országukból, egyszerűen nem léteztek."

A tekintélyes nemzetközi civil szervezet, az Amnesty International azt vetette Izrael szemére, hogy a legutóbbi libanoni háborúban megszegte a háborúzásra vonatkozó

nemzetközi jogi előírásokat, amikor csaknem öt héten át bombázta az országot. Ez több mint ezer polgári személy életébe került és csaknem 1 millióan veszítették el otthonukat. Ez az esemény is különleges fontosságot ad Ilan Pappé, a Haifai Egyetem történelemprofesszora új könyvének, amely "The Ethnic Cleansing of Palestine" (A palesztinai etnikai tisztogatás) címet viseli. Ilan Pappé, akit revizionista történésznek tartanak, a közelmúltban kutathatóvá tett levéltári forrásokra támaszkodva dolgozta fel ezt a témát. Pappé részletesen foglalkozik azzal, hogy mi történt a bennszülött palesztin lakossággal az 1940-es években, amikor a cionista politikai és katonai vezetés már döntő befolyást gyakorolt. Ismerteti, hogy kiknek az akciói eredményezték több mint egymillió palesztinnak a deportálását szülőhelyükről és hogy több mint 400 települést töröltek le a térképről, miközben a polgári lakosságból százak veszítették életüket.

Ilan Pappé ismerteti azoknak az akcióknak a tervezését és végrehajtását, amelyekre Palesztinában még a brit mandátum időszakában került sor, amikor Izrael még a függetlenségéért harcolt. Pappé részletesen tárgyalja a Hagana, az Irgun és a Palmach tevékenységét. Ismerteti a Ben-Gurion által vezetett nem hivatalos háborús kormány tanácskozásainak a jegyzőkönyveit, valamint számos izraeli vezető személyes visszaemlékezéseit és naplóját. Pappé egymásba illeszti a mozaikokat és elemzi azokat a motívumokat, amelyek a zsidó közösséget mozgatták, és amelyek meghatározták a bennszülött lakossághoz való viszonyát.

Részletesen beszámol az 1947-48-as eseményekről, amelyek a modern történelem egyik legnagyobb menekültáradatát idézték elő. Pappé könyve nem erkölcsi számonkérés, sokkal inkább egy józan kérés arra, hogy a közvélemény fogadja el a Nakba létezését. E szóval jelzik a palesztinok azt a katasztrófát, amely 1948-ban sújtotta őket, és a legmélyebb oka a jelenlegi palesztin-izraeli konfliktusnak.

Számos politikai kommentátor és történész a jelenlegi konfliktus okait csak az 1967-es háborúig vezeti vissza, amikor is Izrael elfoglalta a Jordán nyugati partvidékét. Az ezután létrejött izraeli települések, valamint a biztonsági fal létesítését tekintik a nemzetközi joggal ellentétesnek. Az első és a második intifádát, azaz a palesztinok lázadását a megszállt területeken úgy is fel lehet fogni, mint a palesztinok tiltakozását a megszállás ellen. Mindkét intifáda azt is kifejezi, hogy a palesztinok elhagyatva érzik magukat saját vezetőik által, egy olyan népet alkotnak, amelytől Izrael szabadulni kíván, de amelyről az arab államok is lemondtak, és amellyel az ENSZ és a nyugati hatalmak sem törődnek többé.

Ilan Pappé meggyőzően érvel amellett, hogy az 1948-ban a palesztin lakosság sérelmére végrehajtott etnikai tisztogatás és a nyomában járó menekültáradat olyan igazságtalanság, amelyet előbb vagy utóbb orvosolni kell. A hivatalos álláspont elutasítja azt, hogy etnikai tisztogatásra került volna sor, és nem is ismeri el a hontalanok jogát arra, hogy visszatérhessenek szülőföldjükre. Ez nemcsak emberi jogokat, és politikai szabadságjogokat sérti, de akadályozza a tartós béke létrejöttét a közel-keleti térségben.

Ilan Pappé könyvét a történészek nagy elismeréssel fogadták. Walid Khalidi, a Harvard Egyetem kutatója megállapította, hogy egy már megjelenése pillanatában klasszikusnak minősíthető könyvről van szó. "Végre rendelkezünk egy olyan hiteles beszámolóval arról a történelmi eseményről, amely még ma is befolyásolja világunkat, és még mindig mozgatja a közel-keleti konfliktust. Pappé az egyedüli történész, aki ezt elmondhatta, és megtette ezt nagy tényismerettel, eleganciával és szenvedéllyel. E könyv megjelenése mérföldkőnek tekinthető."

Visszatérve fő témánkra, a keresztény cionizmusra, ezen irányzat meggyőződéses hívei olyannyira védelmezik Izraelt, hogy közben megtagadják a palesztinoktól ugyanazokat az alapvető emberi jogokat és politikai szabadságjogokat, amelyeket viszont abszolút módon követelnek az izraeliek számára. A keresztény cionisták egy része nem ismeri el önálló népként a palesztinokat. Dave Hunt például a filiszteusokhoz hasonlítja a palesztinokat. Filiszteusoknak nevezték az i. e. 2. évezredben Palesztinába került indoeurópai néptörzset. Hunt azonban ezt a filiszteussá minősítést lekicsinylő értelemben használja a palesztinok vonatkozásában.

Napjaink politikájában az egyik leggyakrabban tárgyalt téma a közel-keleti konfliktus. Ezt a tömegtájékoztatásban gyakran a palesztin nép ügyeként emlegetik. Csakhogy kik azok a palesztinok? Már idéztünk olyan véleményt, hogy külön palesztin nép, nemzet, anyanyelv, kultúra és vallás sohasem létezett. Az az állítás pedig, hogy napjaink palesztinjai azoknak a leszármazottai, akik immáron több évezrede ebben a földrajzi térségben élnek, amit Palesztinának neveznek, egyszerűen nem igaz. Dave Hunt nézeteit tehát átvette a tömegtájékoztatás és a közbeszéd. 2002 májusában Dick Armey, aki korábban a washingtoni képviselőház köztársaságpárti többségének vezetője volt, azzal hívta fel magára a figyelmet, hogy igazolni próbálta a palesztinokkal szemben gyakorolt etnikai tisztogatást a Jordán nyugati partján elfoglalt területeken.

A CNBC (Consumer News and Business Channel) nevű TV-nek adott interjújában kijelentette: "Az Izraelt jelenleg benépesítő emberek többsége a világ legkülönbözőbb tájairól érkeztek ebbe az országba, és tették azt az otthonukká. A palesztinok ugyanezt megtehetik, és teljes mértékben készek vagyunk együttműködni a palesztinokkal ebben. Nem vagyunk hajlandók feláldozni Izraelt egy palesztinai nemzeti otthon megteremtése eszméjének... Kész vagyok segíteni Izraelt, hogy megszerezze a teljes nyugati partot. Sok arab nemzet létezik sok százezer hektárnyi földterülettel, termőfölddel és anyagi javakkal ahhoz, hogy létrehozassanak egy palesztin államot." Az interjú készítője többször is lehetőséget adott Dick Armeynek, hogy elhatárolja magát a rossz hangzású etnikai tisztogatástól, ezúttal a nyugati parton élő palesztinok vonatkozásában, Armeyn azonban következetes maradt. Armeynak a nézeteit hirdeti ma már a főáramlatú tömegtájékoztató nemcsak az Egyesült Államokban, hanem Nagy-Britanniában is. Nyíltan támogatják a palesztinok etnikai eltávolítását az Izrael által megszállt területekről. A keresztény cionisták többsége azonosul ezekkel a nézetekkel, mint ahogy ma már azt is elfogadják, hogy a palesztinok úgy egészében véve terroristák és különösen mohamedánokat démonizálják.

Iszlámmellenes érzelmek eluralkodása 9/11 után

Az arabellenes, mondhatni iszlamofób érzelmek, különösen 2001. szeptember 11-e után nyertek teret. 2002 februárjában például Pat Robertson nagy feltűnést keltett, amikor az iszlámot olyan erőszakos vallásként jellemezte, amely a világalomra törekszik. Robertson ehhez még azt is hozzátette, hogy az amerikai mohamedánok olyan terrorista sejteket hoztak létre, amelyek célja Amerika elpusztítása. Pat Robertson ezeket a kijelentéseit az általa irányított Christian Broadcasting Network (Keresztény Műsorszolgáltató Hálózat) "Hétszázak klubja" (700 Club) című adásában tette. Robertson a műsor moderátorának arra kérdésére, hogy miért kívánnak a mohamedánok mégis Amerikában élni, amikor annyira elítélik az Egyesült Államok külpolitikáját, a következőket válaszolta: "Bizonyára azért, hogy mint misszionáriusok terjesszék az iszlám tanait... Vitába szálltam nagyra becsült elnökünkkel azon kijelentése kapcsán, hogy az iszlám egy békés vallás. Nem az. És ezt a Korán egyértelműen kinyilvánítja, amikor kijelenti, hogy ha látsz egy hitetlent, akkor meg kell ölnöd. Tény az, hogy bevándorlási politikánk annyira át van irányítva Európától a Közel-Kelet felé, hogy tömegesen fogadtuk be ezeket az embereket sorainkba, és nem fér hozzá kétség, hogy terrorista sejtek működnek a köreikben."

2002-ben a déli baptisták évi találkozásán, Floridában, az egyház korábbi vezetője, Jerry Vines, aki a 25 000 tagot számláló Jacksonville első baptista egyházának lelkésze volt, dörgő tapsot aratott, amikor Mohamed prófétát "démonok által

megszállt pedofilnek" nevezte. Az arabok iránt tanúsított ilyen ellenszenv, a palesztinok becsmérése és az iszlám elleni gyűlölet arra készíti a keresztény cionistákat, hogy ellenezzék az arab-izraeli konfliktus bármely olyan megoldását, amely megkívánná vagy egyenesen kényszerítené Izraelt, hogy adjon át területeket vagy kössön kompromisszumokat biztonsága érdekében.

A békefolyamat ellenzése

Miközben a keresztény cionisták egyöntetűen támogatják Izrael igényét a jelenleg megszállt területekre vonatkozóan, egyidejűleg ellenzik a palesztinok igényét az önrendelkezésre, mert az a meggyőződésük, hogy ez a kettő összeegyeztethetetlen. A keresztény cionisták ellenezték a lehangosabban az Útiterv a Békéhez (Road Map to Peace) elnevezésű kezdeményezést, amelyet az Egyesült Államok, az ENSZ, az Európai Unió és Oroszország együtt terjesztett elő. Hal Lindsey például így panaszkodott: "Megszakad a szívem a Road Map to Peace legutóbbi állapota miatt." amelyet ő inkább a holokauszthoz vezető Odüsszeia-nak gondol. (Odüsszeusz az ókori Görögországban Ithaka királya volt, az Odüsszeia című homéroszi hősköltemény bátor, ravasz és éleselméjű hadvezére, aki sok életveszélyes hányattatáson ment keresztül. Odüsszeusz a trójai háború után hosszú bolyongásba kezdett.) Lindsey is vitába szállt ebben a kérdésben az Egyesült Államok elnökével:

"Rosszul voltam annak a jó szándékú, keresztény amerikai elnöknek a látványától, aki folyamatosan arról a víziójáról beszélt, amely szerint egy palesztin és egy zsidó állam békében él egymás mellett."

2003 májusában Washingtonban tanácskoztak az Interfaith Zionist Leadership (Hitközi Cionista Vezetőség) legfelső irányítói arról, hogy hogyan lehetne a "Road Map"-et "Road Block"-ká (tehát az Útitervet Útakadállyá) átalakítani. Gary Bauer, a már hivatkozott new york-i intézet elnöke az amerikai elnök békekezdeményezését egy "sátáni útitervnek" ("satanic roadmap") nevezte. Igen sok keresztény cionista számára a béketárgyalások elvesztegetett időnek számítanak, mert Isten terveinek a lázadó elutasítását jelentik. A tévedhetetlen bizonyosság tudata számos keresztény cionistát arra készíti, hogy kiközösítsék azokat, akik nem osztják nézeteiket.

A keresztény cionisták isteni megbízatása

A keresztény cionisták gyakran azzal hallgattatják el bírálóikat, hogy ők isteni megbízatás alapján cselekszenek és azok, akik elutasítják őket, valójában Isten akaratával szállnak szembe, és ezért Isten meg fogja büntetni őket. Hal Lindsey a közelmúltban például ezt mondta: "Az a nagy félelmem, hogy Bush elnök tudatlanul az Egyesült Államokat Isten ítélőszéke elé vezeti. Isten figyelmeztet, hogy ítélni fog a nemzetek felett, amelyek hozzájárultak ahhoz, hogy Izrael távozzon arról a földről, amelyet a Mindenható Isten neki adományozott." A keresztény cionistákban nincs kétség azt illetően, hogy melyik oldalt támogassák. 2002 januárjában a CBN már említett Hétszázak Klubja című műsorában Pat Robertson így figyelmeztette az Egyesült Államokat: "Ha Amerika be akar avatkozni a bibliai próféciába, és be akar nyomulni és el akarja venni Kelet-Jeruzsálemet a zsidóktól és átadni Jasszer Arafatnak, akkor az Ég mentse meg nemzetünket... Ha az Egyesült Államok visszaveszi Kelet-Jeruzsálemet és azt a palesztin állam fővárosává teszi, akkor azt kérjük, hogy Isten haragja sújtsa ezt a nemzetet."

Pat Robertson szerint, aki egyébként 1988-ban a Republikánus Párt színeiben pályázott az elnökségre, Rabin izraeli miniszterelnök meggyilkolása Isten akaratából történt, mert Rabin késznek mutatkozott, hogy elárulja saját népe érdekeit. Robertson ezeket mondta: "Ez Isten földje, és Isten erős szavakat használ azzal szemben, aki megosztja és feldarabolja az ő földjét. A rabbik elátkozták Yitzak Rabint, amikor elkezdte ennek a földnek a feldarabolását." Befolyásos keresztény vezetőktől származó ilyen kijelentések emlékeztetnek azoknak a mohamedán fundamentalistáknak az álláspontjára, akik szent háborút hirdetnek a nyugat ellen.

A keresztény cionizmus politikai jelentősége

Az eddig ismertett tényekből és nézetekből megállapíthatjuk, hogy a keresztény cionista mozgalomnak komoly politikai következményei vannak. A keresztény cionisták különböző mértékben hat alapvető teológiai tanítást hirdetnek saját bibliaértelmezésükre támaszkodva:

1. Először is szilárdan hiszik, hogy a zsidók változatlanul Isten választott népének számítanak, és ezért teljesen jogos és a bibliai próféciáknak a beteljesítését jelenti, ha Izrael katonailag elfoglalja egész Palesztinát.

2. Másodszor azt hirdetik, hogy Isten népeként a zsidók visszatérése és Izrael helyreállítása bibliai alapokon nyugvó törvényszerűség. Éppen ezért aktívan támogatják Izraelt a keresztény szervezetek és a zsidó ügynökség szoros együttműködése útján.

3. Harmadszor: Eretz Izrael, azaz nagy Izrael határai a bibliai írásokon nyugszanak. E területek kizárólag a zsidó néphez tartoznak, éppen ezért Isten akaratának megfelelően ezeket a területeket annektálni kell, és az ott létrehozott településeket pedig meg kell erősíteni.

4. A negyedik következmény, hogy Jeruzsálemet a zsidók kizárólagos és örökös fővárosának kell tekinteni, és Jeruzsálemet nem lehet felosztani a zsidók és a palesztinok között. Ezért a keresztény cionisták nyomást gyakorolnak a nyugati országok kormányaira, hogy nagykövetségeiket Tel-Avivból költöztessék át Jeruzsálembe, és ezáltal nemzetközi jogilag is ismerjék el azt a tényt, hogy Jeruzsálem kizárólag Izrael fővárosa.

5. Az ötödik következmény az, hogy a keresztény cionisták aktívan szorgalmazzák a Harmadik Templom felépítését, az ott szolgálatot teljesítő papi személyzet kiképzését és a szertartások újrakezdését. Az ún. diszpenzacionalista keresztény cionisták különösen indíttatva érzik magukat a zsidó Templom felépítésének támogatására. Ezért szorosan együttműködnek a Jewish Temple Mount (Zsidó Templom-hegy) szervezetekkel.

(A diszpenzacionalizmus tanítását a már hivatkozott John Nelson Darby dolgozta ki. Darby szó szerint értelmezte a Bibliát. Szerinte a keresztényeknek a történelmet hét különálló korszakként kell felfogniuk. A történelemnek ez a felosztása, diszpenzációja tükrözi azt a magatartást, ahogy Isten az emberiséghez viszonyul. Ezt az isteni értelmezési keretet hívják diszpenzacionalizmusnak. Alapja az, hogy két isteni terv létezik, egyik a földi embereknek, Izraelnek és egy másik a mennyei embereknek, az egyháznak. A diszpenzációs tanítás szerint az emberiség előtt zűrzavaros időszak áll. Mielőtt azonban ez az időszak elkezdődik, az igazi egyház el lesz mozdítva a történelemből egy jelenség által, amelyet Darby elragadtatásnak (rapture) nevezett. A megpróbáltatások időszaka a Jeruzsálemtől észak-nyugatra fekvő Armageddon völgyében lezajló csatában fog tetőzni, amelynek végeztével a megmaradt zsidóság elismeri Jézust, mint messiást, Izrael népe pedig ismét Isten elsődleges eszközévé válik.)

6. Hatodikként, a keresztény cionisták meg vannak győződve arról, hogy egy apokaliptikus háborúra kerül sor a közeljövőben a Jó és a Gonosz között, ezért nincs kilátás a tartós béke megteremtésére a zsidók és arabok között. Azok, akik arra törekednek, hogy kompromisszum jöjjön létre Izrael és az iszlám között, közelebbről Izrael és a palesztinok között, valójában azokkal azonosulnak, akik Isten és az ő népe, Izrael ellen fordulnak a sorsdöntő armageddoni küzdelemben.

Nem minden keresztény cionista vallja egyformán ezeket a nézeteket és meggyőződéseket. Sokan azonban úgy vélik, hogy Izrael állam kritikátlan támogatásának a következményei, különösen a fanatikus evangéliumi keresztények körében, már nem tekinthetők normálisnak és nem egyértelműen pozitív a hatásúak a zsidó nép számára sem, amelyet szeretni és segíteni akarnak. 2004-ben nagyszabású konferencián vitatták meg ezeket a kérdéseket Jeruzsálemben. Az itt elfogadott deklaráció elutasította a keresztény cionizmusnak azt a nézetrendszerét, amely elősegíti és támogatja a faji kizárólagosságot, továbbá inkább az állandó háborút támogatja, nem pedig Jézus és a kereszténység általános emberszeretetének a nézetrendszerét, vagyis a Jézus Krisztus által történő megváltást és megbocsátást.

Izrael Samir a keresztény cionizmusról

Izrael Samir Novoszibirszkben született, egy matematika professzor unokájaként és egy palesztinai rabbi leszármazottjaként. A Szovjetunió ottani tudományos akadémiájának iskolájába járt, matematikát és jogot tanult a novoszibirszki egyetemen. 1969-ben kivándorolt Izraelbe, és ejtőernyősként harcolt az 1973-as háborúban. A katonai szolgálat után folytatta jogi tanulmányait a jeruzsálemi héber egyetemen, de a jogi pálya helyett újságíróként és közíróként kezdett el dolgozni. Az izraeli rádió szerkesztője volt, majd független újságíró lett. Tudósított Vietnamból, Laoszból és Kambodzsából, majd 1975-ben a BBC belső munkatársa lett. 1979-ig, két éven át Japánból tudósított, és írásai a Maariv című izraeli napilapban jelentek meg. Tokióban írta *Travels with my son* (Utazások fiammal) című könyvét. 1980-ban visszatért Izraelbe, ahol a Ha'aretz és az Al Hamismar című lapokba írt. Később a Knesszetben, az izraeli törvényhozásban a szocialista párt, a Mapam szóvivője lett. Fordítóként is sikert aratott. Lefordított több japán klasszikus művet, és a Nobel-díjas S. J. Agnon, izraeli író műveit héberről oroszra fordította. De fordított olyan nehéz műveket, mint James Joyce *Ulysess* című műve. Lefordította Herzog izraeli elnök *Izraeli-arab háborúk* című munkáját is, amelyet Londonban adtak ki. Legnépszerűbb könyve azonban a *Palesztinát és Izraelt bemutató Fenyőfa és olajfa* című, amely 1988-ban jelent meg.

Az első intifáda idején Samir visszatért Oroszországba. Moszkvai tartózkodása során riportokat küldött a Ha'aretz számára. A lap azonban felmondta vele a szerződést, amikor síkra szállt a palesztin menekültek visszatéréséért és szorgalmazta lerombolt otthonaik újjáépítését. Amikor 1993-ban visszatért Izraelbe, Jaffában telepedett le. Lefordította az Odüsszeiát oroszra, és foglalkozott egy középkori héber nyelvű Talmud kézirat oroszra fordításával.

Amikor kitört a második palesztin intifáda, akkor Samir megint újságírással kezdett foglalkozni. Élére állt annak a mozgalomnak, amely az egy ember egy szavazat egy állam megoldást szorgalmazza egész Palesztina-Izrael számára. Izrael Samir azonban igen sokat köszönhet az Internetnek, mert újabb írásai a világháló útján váltak a legszélesebb körben ismertté.

Azért ismertettük Izrael Samir életútját, hogy ennek fényében értékelje az Olvasó a keresztény cionizmusról, mint társadalmi neurózisról kifejtett álláspontját, amely a "Rasszista állam?" című munkájában olvasható, és amely magyar nyelven is megjelent a Kairoz kiadó gondozásában 2004-ben, Budapesten.

Samir szerint "a zsidóimádó keresztény cionisták sajátosan egyedi amerikai jelensége nem más, mint a zsidó elitek által gerjesztett erős büntudat következtében fellépő társadalmi neurózis eredménye. Ezek az egyszerű keresztény lelkek megpróbálják egyesíteni Krisztus iránti szeretetüket a zsidók társadalmilag indukált bálványozásával. Keresik a zsidók egyetértését, miközben ragaszkodnak az egyházhoz is. Csakhogy ezek az egymással ellentétes erők eltorzítják a lelküket, ahogy a gyerekek testét torzították el a középkori mutatóanyagok. Segíteni kell nekik, hogy helyreállíthassák Krisztus-szeretetüket, és megszabaduljanak a zsidóktól való érzelmi függőségtől."

Samir, aki a kereszténységnek is jó ismerője, a továbbiakban megállapítja, hogy a kereszténység és a judaizmus nem tükörképei egymásnak. Ezeket írja: "Mert míg az Egyház üdvözíteni akar minden zsidót, egyenlővé tenni őket a többi hívővel, és testvérré tenni, addig a zsidók elzsidósított keresztény cionistákká, a zsidók érzelmi és spirituális rabszolgáivá akarják változtatni a keresztényeket." Samir úgy véli, a harc még nem ért véget, szerinte ez a küzdelem ideológiai és nem faji jellegű. Véleménye szerint a zsidó származású keresztények mindig fontos, afféle iránytű szerepet játszottak bizonytalankodó testvéreik számára, minthogy ez a harc a zsidó lelkekért is folyik. Bármennyire drágák is azok, nem drágábbak, mint más népek

lelkei. Samir ezután a következőket írja az idézett mű 175. oldalán: "Ha nem vesz újabb lendületet a zsidó befolyás elleni spirituális és ideológiai küzdelem, akkor tartani lehet attól, hogy a keresztény cionisták fogják alkotni az Egyesült Államokban a legnagyobb és leghatalmasabb felekezetet, s azután átszivárognak majd Európába is."

2006 márciusában az amerikai közvélemény figyelmébe került John Mearsheimer és Stephen Walt tanulmánya az izraeli lobbifolyásáról az Egyesült Államok közéletében és külpolitikájában. Az elsőként említett szerző a Chicagói Egyetem (University of Chicago) politikatudományi professzora, a második szerző pedig a Harvard Egyetem Kennedy School of Government (a Harvard Egyetem Közigazgatási Karának) volt dékánja. A szerzők tudományos alaposan elemzik az Egyesült Államok különböző kormányzatainak a közel-keleti politikáját, és azt elnyertelennek minősítik az amerikai érdekek szempontjából. A fogyatékoságokért az Egyesült Államokban működő izraeli lobbifolyását teszik felelőssé.

Az izraeli lobbifolyásról David Perlmutter a Louisianai Állami Egyetem tömegkommunikációs tanszékének professzora és a Reilly center for Media and Public Affairs kutatóintézet munkatársa, több könyv szerzője a következőket írta Izrael Samirnak: "Úgy húsz évvel ezelőtt az "izraeli lobbifolyás" még valóban főként zsidókból állt. És a választási kampány-adományok nagy jelentőségűek voltak. De most az evangéliumi keresztények vannak domináns helyzetben, s a legtöbb politikus névlegesen Izrael-barát, s nem azért, mert zsidó pénzeket akarnak szerezni, hanem vagy azért, mert hisznek a "szent" ügyben, vagy odafigyelnek az evangéliumi szavazók óriási tömegeire. Bush nem azért olyan körültekintő Sharonnal (a korábbi izraeli miniszterelnökről van szó, aki jelenleg kómában fekszik - D. J.), mert zsidó, hanem azért, mert a választói elégedetlenkedtek. Ez az, amit a legtöbb arab és izraeli nem ért - de ami nagyon is jól látható itt az egyházaknál és a fővárosban. Az amerikai evangéliumi keresztények minden tekintélyes vezetője jobban pártolja Izraelt, mint az általam ismert zsidó és 2001. szeptember 11-e óta a saját személyes kereszties hadjáratuknak tekintik a dolgot. A hagyományos izraeli lobbifolyás (az AIPAC - American Israel Public Affairs Committee, Amerikai Izraeli Közügyek Bizottsága stb.) szinte már mellékes tényezővé vált."

David Perlmutter professzor véleményéhez Izrael Samir azt fűzi hozzá, hogy a zsidókat gyakran nevezik "kovásznak" - arra utalva, hogy hatékonyan tudják elzsidósítani embertársaikat. Ez a képességük az Egyesült Államokban a közbeszédben, a tömegtájékoztató intézményeknél és az egyetemeken elfoglalt pozícióikon nyugszik. Ha az olyan hitszónokok, akikről ebben az írásban már többször név szerint volt szó, nem éreznék a médiumok tulajdonosainak és

irányítóinak az erőteljes támogatását, akkor valószínűleg kevésbé volnának ennyire Izrael-barátok. Samir azzal fejezi be fejtegetéseit, hogy "ha az egész kereszténység nem volna ilyen mélyrehatóan aláásva, akkor a hívek sem éreznék kötelességüknek, hogy támogassák az izraeli népiertó, apartheid államot."

2007

Dr. Drábik János: Orwellia